

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegramele

„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Vien'a 30 Iuliu 7 6re 20 min. inainte, sositu la 3 6re 20 min. dupa am6di si primitu la 7 6re s6r'a.

Imperatul Napoleonu a sositu la armat'a de Rinu. Francesii inaint6za preste t6ta asteptarea. Astadi dimin6tia f6u o lovire seri6sa, (respingunduse armat'a de sudu si derimanduse Kehlulu?). Flot'a franceza pancerata (ferata) a intratu in marea baltica (Ostsee). Flot'a rusa inca se misca la Danzig.

Vien'a 1 Augustu 11 6re etc. „Wiener Ztg.“ (gazet'a imperat6sca) publica patente, care facia cu seri6s'a pusetiune a Europei conchiama dietele si senatulul imperialu, pana in 5 Septembrie. Totu odata ordin6za disolvarea dietei boemice si ordin6za n6ue alegeri, sperandu, ca cechii (recunoscundulise dreptulu de statu?) voru lu6 parte la senatulul imperialu.

„W. Ztg.“ mai notifica, ca regimulu Austro-Ungariei facia cu dechiararea infalibilitatii au decretatu redicarea s6u delaturarea concordatului.

Trupele franceze au parasitu Civita-vechia si se post6za acolo 12 mii trupe papale. —

Brasiovu 2 Augustu 1870.

La situatiunea interna.

Cu mare incordare se astept6 respunsulu regimului austro-ungaricu la interpelatiunea lui Tisza si Madarász in caus'a neutralitatii imperiului. Acesta respunsu se dede in camera Ungariei in s6dinta din 28 Iuliu de candu min. presiedinte c. Andrásy, care revocanduse la cerculari'a din 20 Iuliu espune, ca misiunea regimului nu e c6 se i6 mesuri de acele, cari ar' put6 nelinisti vreo putere din afara; oblegamintea lui e numai a apera siguritatea, pentruc6 se nu o faca dependenta de vointi'a vreunei puteri straine. Privitoriu la intrebarea, d6ca Austri'a vr6 asi relupt6 avuta puseti6ne in Germani'a, dice, ca in t6te circumstancile decedat6rie domnesce parerea, cumca o nisuintia c6 ac6st'a e nu numai nefolosit6ria ci daunati6sa. Vointi'a de a pastr6 neutralitatea Ungariei e fapta, inse nici unu omu in Europ'a nu e, care se o p6ta determina anticipative (neutralitatea Ungariei numai? —). (—) Dealtmintrelea nu se pr6 p6te vorbi despre un'a neutralitate a Ungariei, fiinduca interesele si legile poruncescu, c6 se procedemu totud6un'a in comunu cu Austri'a. Aceste cuprinde respunsulu, pana lu vomu citi pe largu. —

Scimu, ca cu t6ta natur'a dualismului Austro-Ungariei e numai unu statu si c. Andrásy nu putea respunde la interpelatiune fara c6 se se fi intielesu mai antaiu cu cancelariulu imperiului c. Beust, prin urmare respunsulu lui Andrásy vine dela ministeriulu imperiului, care vorbi prin Andrásy, fiinduca nici delegatiunile nici senatulul de dincolo nu se afla intrunitu in sesiune, prin urmare neutralitatea Austro-Ungariei este dechiarata pe langa rezervarea unei libere actiuni. — Asia sta situatiunea interna in fondu. —

Telegramulu nostru din Vien'a ne descopere o n6ua proba de a impac6 pe cechi, in timpurile aceste critice, candu e mare cutediare a intreprinde ceva in afara, fiindu provinciale si pop6rele in lainturul monarchiei incordate, pentru a-si ved6 mai inainte de orice actiune externa impacate dorintiele si dreptele loru pretensiuni autonome si nationale

in laintru. Ac6st'a incercare in adeveru, ca trebuie se prem6rga la orice incercari de alianti'a externa, dar' nu numai in partea de dincolo, ci si de dinc6ce de Lait'a, pentruc6 vreunu pericolu amenintiatoriu din afara se ne afle pe toti alianti si uniti in laintru in c6gete si in interese. Se va reda Boemie autonomi'a dincolo si Transilvaniei dinc6ce de Lait'a? Se voru restitui drepturile, de cari se bucura numai natiunile suprematisat6rie, si celorlalte pop6re? se va face libertatea unu bunu comunu pentru toti? — Atunci va fi mai lesne a av6 aliantie esterne, pentruca dela unu statu tare in solidaritatea intereseloru interne face putere va primi cu ambe manele alianti'a lui. Statele divise, imparechiate in laintru n'au mare prestigiu. —

Diet'a Ungariei prin unu apelu indreptatu catra deputati inca in 28 Iuliu de catra presied. camerei se vede, ca vre a reman6 c6 in permanetia, fiinduca deputatii suntu avisati a nu parasi Pest'a, ci cei departati a se reint6rce indata, „fiindu ca camer'a va fi chiamata inca in acestu periodu a decide cestiuni urgente.“

Nici una cestiune mai urgenta nu e decatu cestiunea infractiunii intre pop6rele interne, prin restituirea drepturilor ignorate. Noi asteptamu c6 ac6sta se nu mai remana si acum afara dintre cestiunile de urgentia, pentruca numai astfelu ne va ride fortuna, candu amenintia furtun'a, la toti, dela cei ce ne cere comun'a aparare a statului si averea si sangele.

Diurnalulu guvernentalu „Pester Lloyd“ se ingrisesce inse mai multu de alianti'a externa, dicundu, ceea ce diseramu si noi, ca facundu statele Germaniei de sudu cauza comunu cu Prusi'a, Franci'a inca are pretestu a trage in actiune pe Itali'a si Spani'a, Danimarc'a etc., 6r' Prusi'a va trage si intrevenirea aliatai Rusie, candu apoi monarchi'a austro-ungur6sca vine in strimtot6ria; pentruca, devenindu provocata din partea Franciei, nu mai pute respunde cu frase generali, provocanduse la neutralitate si la rep6rtiune interne, si o respingere p6te deveni la inchaiarea paceri pericul6sa, pentruca cei absenti n'au dreptu a schimbatu situatiuni cu atatu pucinu n'au dict6. Mai incolo vorbesce de o catastrofa ce s'ar pregati in Romani'a pentru o lovitura de statu in sensulu dechiararei lui Napoleonu cu ocaziunea erumperei certeloru intre Franci'a si Prusi'a, care ar' fi disu, ca si Hohenzollernulu din Bucuresci trebuie datu afara. I se mai enar6 lui „P. L.“, ca principele Bibescu, care trecu pe acolo ar' fi candidatu francezu la tronulu romanu, apoi reflecta, ca d6ca va invingu influinti'a rus6sca in Romani'a, atunci scie ce e de asteptatu din sudu-ostulu Europei, 6r' invingundu influinti'a franceza, atunci remanendu Austro-Ungari'a neutrala cu greu va afla liniste la granitiile sud-orientale, pe candu pentru unu aliatu ar' fi deobligata Franci'a ai respecta dorintiele. Mai adaugundu, ca dupa o scire venita din Bavari'a, ca acesteia i s'ar fi ascuratu de catra Prusi'a o estindere teritoriala pe cont'a Austriei, inchia, ca participandu si Rusi'a la actiune. Austro-Ungari'a -si va condition6 decisiunile dela directiunea operatiunilor rusesci. Guvernentalulu „Lloyd“, inse a uitatu cu totul a atinge si despre alianti'a interna a pop6reloru si impacarea tuturor intereseloru de fratietate, si tocma ac6st'a e cestiunea cea mai urgenta! Afara de conchiamaarea, cum? a cechiloru, situatiunea interna dor' e totu cea inviforata, cum o scimu. —

Lui „Neue freie Presse“ i se scire din Pest'a, ca Rusi'a are unu tractatu secretu cu Prusi'a si Itali'a cu Franci'a si Austri'a are informatiuni secure despre ac6st'a pusetiune a puteriloru si se va face gata de resbelu pentru orice casu.

Se scire si aceea, ca in sied. dietei din Pest'a din 30 Iuliu s'a cerutu unu creditu de 5 mili6ne floreni pentru a se completa armarea celoru 130 mii honvedi si s'a primitu, si acum cetimu, ca din cei 70 mii honvedi 50 mii se voru face mobili, ceea ce pune la mirare si pe germanii austriaci, ca

se face asia ceva pana a nu pregati armat'a permanenta de campania, ceea ce ar' put6 provoc6 o neplacuta pusetiune a Rusiei. — 6ca, ca nu sciti in cotro, si cum se ve diregeti din unica cauza, ca ne aflamu imparechiatu in laintru. Imperiulu si conservarea lui inse, ve striga: abnegative, interesele separatistice si meschine, dati ce a'ti luat pop6reloru indereptu, c6 entusiasmate se se readune t6te in giurulu paladiulu meu, ce p6rta simbolulu „Viriibus unitis“ !!! — —

Brasiovu 20 Iuliu v. 1870.

In Octobree 1868 se republic6 in „Telegrafulu Romanu“ unu articulu f6rte interesantu subscrisu de „Cei subscrisi in protestu dimpreuna cu alti Brasioveni“. Art. acesta arata in modulu celu mai evidentu si in terminii cei mai respicati si resoluti, ca sinodulu are putere legislativa s6u mai bine disu, puterea, cu alte cuvinte, ca suveranitatea este in man'a sinodului, care se constituiesce din t6te nuan-tiele poporului; mai incolo arata, ca pentru regularea si conducerea afaceriloru scolarie si fundationale in comun'a scolaria este statutulu organicu normativu, care basanduse pe autonomi'a besericei n6stre si pe constitutiunea democratica, dispune, c6 afacerile scolarie si fundationale ale comunei scolarie se se reguleze si conduca prin sinodulu scolariu (comitetulu scolariu si epitropi'a scolaria de numele eforia, care in Brasiovu suplinesce locul estoru d6ue nici vorba nu este). Atinge apoi si bub'a cea delicata constitutionala a comuneloru n6stre parochiale, care suntu proprietarile gimnasiului nostru romanescu si dice, ca efori'a precum si comitetulu parochialu suntu puru si simplu cor-puri administrative, ale carora sfere de activitate suntu detiermurite in statutulu organicu in § 23 si 28, in care se dice:

„§ 7. Agendele sinodului parochialu suntu:

1. Alegerea membriloru comitetului parochialu.
2. Alegerea profesoriloru si invetiatoriloru.
3. Ecsaminarea si aprobarea proiectului comitetulu parochialu (respective scolariu) despre edificarea, repararea s6u inestratea sc6lei s6u altoru realitati si fundationale.
4. Ecsaminarea si aprobarea midiol6celoru proiectate din partea comitetulu parochialu (respective scolariu) pentru infintiarea funduriloru scolaru si filantropice.

5. Ecsaminarea si aprobarea proiectulu comitetulu parochialu (respective scolariu) pentru dotatiunea profesoriloru, invetiatoriloru si celualaltu personalu trebuintiosu.

6. Priveghiarea, c6 comitetulu si epitropii parochiali (respective scolaru), se-si implin6sca chiamarea dupa prescriptele acestui statutu organicu.

7. Susternerea decisiuniloru sale prin protopresbiteru consistoriului concerninte spre pertractarea ulterioara.“

Din punctulu 7 se vede limpede, ca fiesce-care membru alu sinodulu are o datorintia imperativa si consciint6sa de a priveghia cu ochi de Argus, c6 comitetulu scolariu si epitropi'a scolaria se pad6sca sfer'a activitatii sale prescisa de statutulu organicu si se-si implin6sca chiamarea loru dupa prescriptele acestui statutu organicu.

Sfer'a de activitate a comitetulu parochiale este urmat6ri'a:

1. A invent6 averea miscat6ria si nemiscat6ria a sc6lei si a fonduriloru si a o tien6 in evidentia;

acestu inventariu se compune in trei ecsemplaria, dintre cari unulu se pastreza la epitropia parochiale, alu doile la comitetu, ér' alu treile se substerne consistoriului.

2. A ingrigi pentru sustinerea in intregime a averei miscatorie si nemiscatorie a averei scólei si a fundurilor.

3. A pastrá in stare buna edificiale scolari si fundationali.

4. A provedé scól'a cu mobile si aparatele recerute.

5. A escrie concursu pentru ocuparea postului de profesor si invetiatoriu in urm'a avutei cointielegeri cu directiunea scolaria.

6. A consultá si combiná cu directiunea scolaria list'a candidatilor, cari au concursu pentru postulu de profesor si invetiatoriu.

7. A afla midiulócele trebuintióse pentru eventual'a edificare si reparare a scólei si a altoru edificia a fondurilor, si a relationá despre ele sinodului parochialu.

8. A tractá despre aflarea midiulóceloru, ce se receru la dotatiunea profesorilor si a invetiatorilor si a relationá despre aceea sinodului parochialu.

9. A prefige conditiunile, ce trebuie se le observeze épitropii la desarendarea realitatilor scolarie si fundationale.

10. A prefige modalitatea elocarei banilor disponibilu ai scólei si ai fondurilor.

11. A ecsaminá cu finitulu anului ratiociniulu epitropiei si alu asterne sinodului parochialu.

12. A alege pe servitorii scolari (pedelulu gimnasiului).

15. A face protopresbiteratului si prin acesta consistoriului eparchialu (respectiv senatului scolariu) verice propunere si plansóre privitorie la tréba scolaria si fundationala.

16. A sprijini pre copii seraci intru frecuentarea scólei parochiale prin provederea lor cu carti scolarie.

17. A duce protocolu despre tóte afacerile sale si a tiené actele in ordine cuviintiósa si a le pastra in archivu.

§ 28. Acolo unde mai multe comune besericesci impreuna sustienu un'a séu mai multe scóle, impreuna se alegu din comitetele acestoru parochie, unu comitetu scolariu si prin acesta o epitropia scolaria si asia:

1. Numerulu unui asemene comitetu scolariu consta din cate trei membrii alesi din si prin comitetulu parochiale respectivu.

2. Asemene epitropia scolaria consta din patru membrii.

3. Alegerea acestui comitetu se face pe 6 ani, ér' a epitropiloru pe trei ani.

4. Comitetulu si epitropia scolaria au acelu cercu de activitate in trebile scolarie, ce le compete comitetelor si epitropieloru parochiale. — (Va urmá.)

Din marginea Campiei 16 Iuliu 1870.

Suum cuique.

Déca cautamu seriosu la starea materiale, intelectuale si in genere la sórtea poporului romanu tieranu din presentu, gasimu, ca acestu poporu se póte asemena cu legumile si alte plante din una gradina spaciosu, cari de si suntu de specie nobila, si incoltite din sementia sanetósa si poteróse, — suferindu de o seceta cumplita, in care timpu gradinarii — dupa marimea gradinei — mai multi la numeru, ar' trebui se desfasiure cea mai mare barbatie in purtarea apei si udatulu plantelor, spre ale scuti de peritiunea amenintatatorie; numai pucini -si implinescu detorintia, cei mai multi preferescu a se face sclavi lenei, suntu nepasatori si fara durere pentru plantele din gradina incredintiate grigei lor, — de unde urméza, ca, candu a venitu ploia, cea mai mare parte a plantelor parte au peritu, parte a langeditu si au fostu

strinse de seceta intr'atata, catu nici ploia numai póte ajuta reinviarea si crescerea lor.

Asia sta lucru si cu poporulu romanu trasu si impinsu de toti! Elu este stelpariulu unui pomu nobilu, -si trage originea dela viti'a latina, ce astadi nici adversarii natiunei romane numai potu nega, si pentru cei ce ar' vrea inca se nege, cugetu a fi aici la locul seu de a cita unu incidentu din articlu in suplementu la „Wanderer“ Nr. 98—870 sub rubrica: Din Bulgari'a 1/4, unde se vorbesce, ca Ioane Brateanu et consortii ar' agita in Bulgari'a pe bulgari contra greciloru spre a scóte o revolta. Acestu incidentu suna: „Eruditii agenti de presa ai marelui viziru se esprimara resolutu: aducitive aminte bulgariloru, ca ce a disu Virgilu: „Tu romane memento imperio regere populos“ — Nutzanwendung — Die Romanen stammen von den Römern, und sind daher für euch gefährlich. „Romanii -si tragu originea dela latini si suntu pentru voi periculosi“.

Scimu din istoria, caderea imperiului romanu, a acelei giute impunetorie — si déca mai frundarimu in istoria, ea ne mai arata caderea si stingerea totala de natiuni din vechime, cari au jocatu asemenea rolu mare dominandu preste alte natiuni, inse: videtur hoc esse Deorum negotium, ut alia struant, alia destruant. Dupa frangerea puterii ginte latine si caderea imperiului romanu, incepura deseale nevaliri de popóre barbare asupra natiunei romane, cá remasitia a coloniiloru imperatorului Traianu, care ne mai potendu resiste acestoru popóre, aceste pusere orasie si sate in flacara si predara tier'a.

Acésta natiune trecuta de atunci prin focu si prin apa scapá din potopulu timpuriloru vitregi numai cá prin minune cu limb'a si traditiunile ei conservate.

Stergerea iobagiei in 1848 implu animile poporului romanu de placere, vediendu, ca a caditu sarcin'a cea grea de pe spatele lui, si elu in dulcele seu visu, ca, cá devenitu liberu si proprietariu legiuitu alu pamentieloru castigate cu sclavi'a si cu sudóre multa in brazda fostiloru domni de pamentu, va resufla mai usioru, si se pareá, ca ii suride unu venitoriu mai ferice, inse: „spes alit, spes fallit“.

Laetitia din'a — bucuria — acestui poporu nu tienu multu, ca-ci in legile maghiare din 1848 se descoperi unu ce si mai asupritoriu si si mai nimicitoriu pentru elu, din care cauza si erupse curendu revolutiunea de trista aducere aminte, care in nesatiulu ei decimá atatu fii natiunei romane, catu si ai sororei natiuni maghiare! ambele aceste natiuni rivalisau in masacrare, in ardere de sate intregi si de orasie si in pustiirea de avere. Esta a fostu castigulu din stergerea iobagiei pentru natiunea romana — „incidit in scyllam, qui vult vitare Carybdim“.

Strecurata fiindu acésta natiune in adeveru multu cercata si prin foculu crudei revolutiuni, remasa insielata si in sperantiele ce le mai nutria pentru óresicari favoruri dupa sugrumarea revolutiunei.

Dara se indreptamu ochii nostri asupra poporului romanu tieranu. Elu pe langa nedreptatile, ce i se facura si de 22 de ani incóce din partea unoru fosti domni de pamentu ai lui, si celui din fundulu regescu din partea óspetiloru sasi, cari mai facura frumosu complimentu natiunei romane nu demultu, stergundu aprópe la 200 locuitori romani din Sebesiu din list'a alegatoriloru comunali calificandui de talhari, pe cari inse inaltulu ministeriu maghiaru totu ii gasi de ómeni onesti si ii investi cu drepta de alegere (vedi fói'a „Federatiunea“ Nr. 50—382 1870) unde mai sta: „Sasii, precum scie tóta lumea, au falsificatu totudéun'a documente publice, cá se iè averile romaniloru“, elu de sine se intielege, ca dupa atatea suferintia avea trebuintia de medici (analogu cu ecsemplulu legumelor din gradina), cari inse nu incepura alu cura de o parte, ér' de alta parte incepura a veni lipitori neasteptate si nepoftite din Galiti'a, din Bucovin'a si

din alte parti, cari gasira poporulu morbosu — ne-preceptu — incepura a sugé si vediendu, ca medicii poporului romanu suntu nepasatori, insciintiare si pe multe alte lipitori se vina, ca suntu ómeni morbosi, inse cu sange curatu si pana a fi ce sugé, potu sugé neimpedecati, si din catu este se potu bine ingresia. Acum este plina tíera de astfelu de lipitori — jidani — si pucine sate din comitate, din districtele cele 2 romanesci, si din scaunele secuiesci locuite de romani au avutu cate unu medicu — parochu — care a fostu mai activu, catu séu nu au lasatu se se incuibeze jidanii in satu, séu de s'au si incuibu, si au feritu poporani de apucaturile insielatatorie ale astoru ómeni, catu apoi singuri au paresitu satulu, — si éra in unele, fiindu dintre locuitori unii mai prevediatori, au retienutu conlocuitorii lor dela mergerea in carciunile jidaniiloru si dela beutulu beuturiloru lor falsificate, ba chiaru si spurcate, precum mai falsifica ei si farin'a cu farina de mazere si cu creta etc. (Va urmá.)

Discursulu

dlii deputatu Vincentiu Babesiu,

rostitu in camer'a Ungariei, la desbaterea gen. a proiectului de lege pentru organizarea municipieloru, in 14 Iuliu.

Onorable casa reprezentativa! Déca acuma, candu precum este invederatu, onorabil'a casa si-a perdutu tóta rabdarea, totu mai afu de lipsa a-mi redicá si eu vócea la acestu obiectu, facu acést'a numai pentru scopulu, cá se -mi implinescu detorintia se -mi linistescu consciintia. Voiu vorbi fórté pre scurtu si din capulu locului dau onor. case asecurarea, ca nu voiu repeti lucruri si argumente aduse deja de altii.

Amu auditu, on. case cate si mai cate amintinduse atatu pentru, catu si contra proiectului de lege de pre tapetu; s'a desbatutu acést'a din totu feliulu de puncturi de vedere: dara totusi o privintia n'amu observatu se se fia atinsu specialminte si lamuritu, si acésta privintia este pre carea voiescu s'o desvultu pre scurtu; este privintia dreptatei, demnitatii si consciintiei ómenesci, preste totu privintia moralitatii.

On. casa! Este lucru cunoscutu, ca fiacare guvernulu, celu absolutu si despoticu in tocmai cá si celu parlamentariu, pretinde cá fiacine se se supuna legi, legi pre calea sa decretate, sanctionate si publicate. „Legea este santa“, — pretinde ori care guvernulu; si totusi, dupa parerea mea, nu numai a mea, ci a tuturor ce au cercetatu bine cestiunea, este mare desclinire intre guvernulu absolutu si celu parlamentariu, intocmai precum multu diferu legile absolutismului de ale parlamentului, si acést'a chiaru din punctulu de vedere alu dreptatii si moralitatii.

Amu, onor. casa, detorintia de a-mi spune parerea in acésta privintia — si pentru aceea, ca ci unu oratore de cealalta parte mai alaltaeri afu cu cale a se adresá deadreptulu catra asia numitii deputati nationali, provocandui, ca — ori care ar' fi opiniunea acestora despre valórea intrinseca a legi din cestiune, déca odata ea va fi votata si sanctionata, ei se-si puna tóta silintia spre a indemná pre poporu, cá s'o respecte si se i se supuna. Eu onor. casa, de si nu me privescu intre acei d. deputati nationali de influintia, carora s'a adresatu dlu colegu de ceea lature, paremise Nehrebeczky, totusi nu potu trece cu vederea apelulu dsale; o observatiune macaru trebuie se i facu.

Guvernulu absolutu, despoticu, pretinde, cá legea séu ordinatiunea lui s'o implinesca totu locuitorulu tierii, neconditionatu. Vai de acél'a, carele atare lege a despotismului n'ar respecta-o. Guvernulu absolutu -si pune in data tóta fórtia fisica la midiulocu pentru legea sa, nici nu concede vr'odata cuiva a ecsaminá, déca acea lege este buna séu rea, drépta séu nedrépta, morale séu nemorale. Alt-feliu este cu guvernulu constitutionale, respective cu parlamentulu. Acést'a, candu face o lege, trebuie s'o facu cu consideratiunea poporului, luandu in socotintia sentiulu si vocea poporului, moral'a si dreptatea comuna. Pentru ca aici legelatiunea nu luera de capulu seu, ci — cá mandatariu insarcinatu si respunsabile alu poporului.

Déca legelatiunea parlamentaria ar' negrigi acésta detorintia a sa din capulu locului, adica inainte de a fi votatu legea; atunci ea, legelatiunea trebuie se suferu judecat'a poporului, aprobarea séu condamnarea legi aduse — dupa publicarea ei;

ca-ci fiindu legelatorii, precum observai, mandatari alesi ai poporului, diu natur'a mandatului urméza, ca mandantii, adica alegatorii, va se dica poporulu, trebuie se fia in dreptu de a ecsaminá valórea legéi aduse prin mandatari, de a ecsaminá si a se pronuncia: ca óre legea nóua incatu corespunde interesului si moralitatéi poporului? — si conformu rezultatului a se portá facia de acea lege.

Eu din partea mea nu potú scí, déca guvernulu nostru si maioritatea acestei case va fi tienutu socóta de acést'a, candu puse pe tapetu acestu proiectu de lege; dar' despre aceea sum convinsu, ca — ori care se fia credinti'a celoru de ceea parte despre folosulu si oportunitatea acestui proiectu de lege, atát'a totusi si ei, cei de ceea parte toti, trebuie se recunósca, pentru ca cá ómeni luminati si patrioti buni ce suntu, nu e cu putintia se nu recunósca, cumca o astfeliu de lege, carea fara consentiulu poporului schimba si nimicesce o lege fundamentale, ce garantá drepturi poporului, — o astfeliu de lege, carea in seclulu alu XIX reduce, sterge drepturile poporului in locu se le marésca si largésca, — carea nu tiene cuventulu datu poporului cu solenitate, — o astfeliu de lege, carea fiintieloru móрте, averei si dobitóceloru dá drepturi ce competu numai ómeniloru si cetatianiloru, — o astfeliu de lege nu póte se fia drépta, morale. Si déca deci acést'a lege nu se póte dice drépta, morale, intrebú: Ce feliu de respectu, de stima, de ascultare catra atare lege potú se pretinda, se astepte cei de dincolo, de la poporu, dela ori care cetetianu luminátu!? — de buna séma, facia de judecat'a condemnatória a poporului, nu i va remané guvernulu, decatu — si la ecsecutarea legéi a se serví de bazea absolutismului, de fórtia, si a renuncia de consideratiunea poporului, tocmai precum l'a desconsideratu candu a compusu legea. Cu unu cuventu: pasirea absoluta la facerea legéi, aduce cu sine pasirea absoluta si la ecsecutarea ei; aici nu mai incapé vorba de supunere si respectare de buna vóia. Si acést'a se -mi fia responsulu catra acelu dlu deputatu din partea drépta, carele -si manifestá dorinti'a, cá deputatii nationali se indemne pre poporu se primésca si pretiúésca acést'a lege, odata votata. Astfeliu de indemnú ar' fi fara cale si — de prisosu. Incerce-lu ómenii guvernulu, a celora póte se fia si acea chiamare.

Déca guvernulu si maioritatea lui voru cá pretensiunea lorú despre santieni'a legéi se fia indreptatita, atunci tocmai indreptatita este pretensiunea, cá la crearea legéi se se tiena socóta de interesele poporului, de sentiulu de dreptate si moralitate alu poporului. Acestu postulatu este spiritulu constitutionalismului.

Si aici, la acestu locu, fia -mi ertatu a provocá la o mare autoritate, la cuvintele unui barbatu eruditú din Angli'a, a carui nume mai de multe ori s'a amintitu in acést'a on. casa.

Macaulay astfelia scrie despre valórea legiloru :

„Legea n'are nici ochi, nici mani; — — legea nu este, decatu unu petecu de papiru, pana candu opiniunea publica a poporului nu inspira viétia litereloru móрте. Unde legea nu este effluculu opiniunei publice a poporului, guvernulu la tóta despusetiunea sa va intempiná unu „veto“ alu poporului, care „veto“ de si nu va fi pronunciatu in forma atatu de precisa cá alu tribuniloru romani, in totu casulu inse se va aratá asemenea eficace spre a impedecá punerea in lucrare a legéi.“

Scopulu mi este deci, a recomandá maioritatéi de dincolo, cá se se ferésca a creá astfeliu de lege, carea prin cuprinsulu ei intrinsecu este in contrastu cu credinti'a poporului, cu sentiulu de demnitate, de omenia alu poporului, cu moral'a publica. Neférinduse, ea insasi s'a pusu intr'o paralela cu absolutismulu, ea insasi si a negatu calitatea de constitutionalé si — nu i remanu, decatu midiolócele, si consecintiele despotiei.

Acum, on. casa, vinu a raspunde pre scurtu la dóue argumente din partea drépta, argumente ce se adusera pentru proiectulu de lege, pentru restringerea drepturiloru poporului.

Unulu fú, — ca poporulu nostru nu este inca maturu pentru libertate politica. Facu atenta scurtu si simplu pe on. casa, ca dupa esperiintia, pentru adeverata libertate ori care poporu este maturu; pentru libertate cultur'a nu lu face mai calificatu pe poporu; din contra, cultur'a ce se dá si se castiga sub legile absolutistice, rele, nici intr'unu casu nu este cultura adeverata.

Ori care poporu se bucura de cultura adeverata, aceea si-a castigat'o in aerulu libertatii, sub stapanirea libertatii. Elvetienii si belgienii prin libertate, sub domnirea libertatei au devenitu culti.

A dóua observatiune amu s'o facu dlui mini-

stru de interne. Dsa a binevoitu a-si aduce aminte de nationalitati si a dice, ca are se sustiena dreptulu de candidatiune pentru comitii supremi — si intru interesulu nationalitatiloru, fiinduca adica prin candidarea de barbati de nationalitati, va fi in stare a i sprijiní facia de maioritatea neamica nationalitatiloru.

On. casa, sum fiulu poporului; tóta rudeni'a mea este la tiéra, intre poporulu lucratoriu de pamentu; cunoscu deci poporulu pré bine si potú se asecuru pe dlu ministru, ca poporulu atunci candu se lucra de libertate, nici nu se cugeta la deregatori; nu i pasa lui, ori cine se fia deregatori, fia turci macaru; pretinde inse libertatea ce i se cuvine, cá prin aceea se-si póta castigá conditionile de cultura si prosperitatea ce doresce (aprobari in stang'a) si apoi se-si aléga elu insusi pre deregatorii sei. Cu moméle de deregatorii guvernele absolute, tiranice s'au dedatu a amagi pre poporu; ér' guvernele liberali au se se ingrigésca de asecurarea libertatiloru poporului, prin care asecurare ele si-au implinitu chiamarea; de aici incolo poporulu va vedé; cum -si va face treburile si pe cine -si va alege deregatoriu. De buna séma va alege pre aceia, cari lui i voru placé!

Preste totu, on. casa, eu asia credu, ca ori catu s'ar opintí cei dincolo a face din acestu punctu cauza de nationalitate, acést'a nu li va succede. Cestiunea acést'a, a dreptului de candidatiune, este comuna a patriei tocma precum nu este cu potintia a votá acést'a lege in contra nationalitatiloru fara cá ea se lovésca tiér'a intréga (adeveratu! din stang'a). Deci eu nici intr'o privintia nu potú se primescu acestu proiectu de lege (aprobari din stang'a). „Alb.“

UNGARIA. Pest'a 30 Iuliu. S'au propusu adi, s'au desbatutu si primitu in camera unu proiectu de lege pentru conchiamarea recrutiloru pe an. 1870 si pentru unu creditu de 5 millióne. Intre honvedí se facu avancements. C. Andrassy si Hollán primescu caractere de generali, archid. Iosifu generalu de cavaleria si armata honvediloru primesce trupe tehnice. — Intre Klapka si Csernátoni unu duelu cu pistole nu versá sange. —

AUSTRO-UNGARIA. Vien'a. Neutralitati'a armata a Austriei pune trei corpuri de armata pe pitioru de resbelu si calile ferate au primitu avisu a se pregati pentru tramiteri de trupe mai numeróse. Reuniunile, care manifestéza simpatii prusiene, se poprescu. Unu imprumutu de 12 millióne face pe min. Lónyay obiectu de ura la germani. —

Cronica esterna.

ROMANIA. In taber'a dela Furceni se mai aduna cate unu batalionu. — Bancherulu din Iasi Leib Cahann a facutu unu falimentu colosalu de 1 milionu de taleri. — In Constantinopole s'a inchisu burs'a in urm'a perderiloru la vendiarea consolideloru. Vreo 400 casse au cadutu. Turci'a vrendu a pregati trupe aprópe la 400 mii e oprita a arma de catra puterile neutre. —

In ITALIA Garibaldianii se pregatescu a ocupá Rom'a. Poporulu cetatianu e contra aliantii cu Franci'a si facu demonstratiuni pentru Prusi'a, cu tóte acestea pentru 150 mii ostasi ce i da Itali'a ajutoriu nationalu Franciei, Franci'a da la spese 100 millióne franci. —

Angli'a neutrala va pasi cu Franci'a, Austri'a, Turci'a, Danimarc'a, déca ar' intrá Rusi'a in actiune cu Prusi'a. Rusi'a ar' vré bucurósa se ecsecuteze testamentulu lui Petru celu mare, tienendu cu germanii pana va supune latinismulu, apoi se i cupusiasca si pe ei. — Rusomanii se véda, ca nu e gluma, ci e resbelu intre nationalitatile Europei. —

Din campulu resbelulu astadi nu ne au sositu sciri mai nóue, numai despre flot'a francesa cu 27 nai de linia, vapóre si tube, alte vapóre, corvete si nai de transportu cu 60 mii ostasi, se scrie, ca estia voru debarca pe malurile Prusiei nordice in momentul, candu mass'a armatei francese dela Rinu va incepe a operá cu deadinsulu.

Sciri sigure inse suntu, ca armat'a francesa sub Mac-Mahon si Bazaine inaintéza cu curagiu si ajungundu la confiniéle de Landau s'au apucatu a se intari cu siantiuri. —

Dela Parisu 30 Iuliu se reportéza, ca s'au prinsu unu numeru infricosiatu de spioni prusiani, incatu numai in beseric'a dela Forbach se afla inchisi la vreo suta, si ca Americ'a de nordu arméza cu intetire. —

Republicanii atatu cei francesi catu si altii se afla in mare si pornita incordare, incatu una catastrofa nenorocita in reboiu vreau se o folosésca, spre a scapá popórele Europei de resbele dinastice si de despotisme, ér' despre Napoleonu se vorbesce, ca a amenintiatu suveraniloru, ca va face republice, déca lu voru prizoni cu coalitiune. —

Manifestulu imperatului Napoleonu catra poporulu franceసు:

„Suntu in vieti'a popóreloru momente solemne in cari onórea nationale, escitata cu violintia, se impune cá o fortia iresistibile, domina tóte interesele si dispune directu de destinele patriei: Francia se afla intr'unlu din acele momente decisive.

Prusia, careia i amu aretatu in timpulu si dupa resbelulu de la 1866 dispositiunile cele mai conciliante, n'a tienutu nici unu comptu de bunavointi'a si marinimi'a nostra. Apucandu pe calea cotropiriloru, a desceptatu spaima, a necesitatu inarmari esegerate si a facutu din Europ'a campulu in care domnesce incertitudinea si temerea de a doua di, in locu de a face se inceteze starea precaria care impinge pe natiuni a recurge la arme una contra alteia.

Gloriosulu drapelu, pe care lu desfasuramú inca odata inaintea acelora, cari ne provóca, este acelasi ce a purtatu in Europ'a intréga ideele civilisatrice ale marei nóstre revolutiuni. Astadi elu represinta totu aceleasi principii si inspira totu acelasi devotamentu.

Francesi, amu se me punu in capulu acestei valorinte armate, pe care o anima amorulu detoriei si alu patriei. Ea scie ce valoréza, cací a vediutu, in cele patru parti ale lumii, victori'a mergundu alaturi cu densa.

Ieau cu mine pe fiulu meu: de si inca fórté june, elu scie inse ce datorii i impune numele seu. Elu este mandru de a lua partea sa in pericolele la care se espunu acei cari lupta pentru patria loru.

In presinti'a noveloru pretensiuni ale Prusiei, amu opusu reclamatiunile nóstre; déra ele nu au fostu primite de catu intr'unu modu dispretiuitoru. Tiér'a nóstra a simtitu o adunca iritatiune si unu strigatu de resbelu a resunatu dintr'unu capu pana la celu altu alu Franciei. Nu ne mai remane de catu a incredintia sórtei armeloru destinele nóstre. Noi nu facemu unu resbelu Germaniei, a carei independintia o respectamú, dorimú inse cá popórele cari compunu marea natiune a Germanei-Unite se dispuna (?) de destinele lorú.

Catu pentru noi, reclamamú stabilirea unei stari de lucruri, care se garanteze securitatea nóstra si se asecuré viitorulu; voimú se dobandimú o pace durabile si intemeiata.

Dumnedieu se bine-cuvinteze silintiele nóstre! Unu poporu, care apara o cauza justa, este nevincibile.“

„Mon.“

Napoleon.“

Manifestulu regelui Prusiei catra poporulu seu.

„In urmarea unui atacu fore cauza, sum constrinsu a trage sabi'a, pentru a lu infruntá cu tóte poterile cáte stau Germaniei la dispositiune. Inaintea lui Ddieu si a ómeniloru este mare liniscire pentru mine, ca n'am datu neci o cauza spre acestu atacu. Am cea mai curata consciintia facia cu originea acestui resbelu, si sum convinsu cá naintea lui Ddieu dreptatea este in partea nóstra. Este o lupta seriósa, cá-ci ea tinde se causeze si va si causá grele sacrificie poporului meu si Germaniei intregé. Inse eu o primescu, redicandu-mi cautarea in susu spre atotscitiorulu Ddieu si cersindu-i omnipotintele ajutoriu. Din capulu locului trebuie se laudu pre Dlu, ca indata la ivirea primei faime de resbelu, intru tóte inimele nemtiesci s'a manifestatu numai unu sentiu, sentiulu de indignatiune pentru atacu si de incredere ca Deieu va dá invingerea causei drepte. Poporulu meu va fi langa mine si intr'acést'a afacere, precum a statu langa tatalu meu, adormitú intru fericire. Va aduce impreuna cu mine tóte sacrificiele pentru d'a restitú popóraloru pacea. Din teneretiele mele am invetiatu ca tóte aterna de la gratiosulu ajutoriu a lui Ddieu. Intru deusulu speru si provocu pe poporulu meu se spere asemenea. Me plecu uaintea lui Ddieu, intru recunscinti'a misericordiei sale, si sum convinsu, ca si supusii si compatriotii mei se pléca cu mine. Conformu ordinezú, ca Mercuri in 27 Iuliu se se serbeze o dí comuna, straordenaria de ruga in bisericii si cu abstinencia de lucru, pre catu va iertá acést'a intetitória necesitate a timpului.

Cu o cale dispunu, ca pre catu timpu va tiené resbelulu, in tóte bisericile se se faca intr'acést'a privintia rugatiuni speciale, pentru ca Ddieu se ni dè invingerea, se ni dè grati'a cá se ne potemu portá si facia cu inamicii nostri cá crestini, si se ni ajunga o pace durabila cu conservarea onórei si nedependintiei Germaniei.

Berolinu in 21 Iuliu 1870,

Wilhelm m. p.

Publicatiune.

Din partea directiunii de bai reg. ung. din Clusiu se face publicu cunoscutu, cumca in 22 Augustu 1870, pe calea oferteloru in scrisu, se voru da in arenda **bunurile** asia numite ale **Fagarasiului**, respective bunurile pignoratitii erariali din Sambat'a, luate indereptu dela eredii br. Iosifu Bruckenthal, séu in grupele dominale puse mai diosu séu si deosebitu bunurile diacatórie in comunele singurite, si adica, dela 1 Ianuariu 1871 pana la finea lui Decembre 1876, adica pe 6 ani; si adica:

I. grupa.

	aratura holde stanj. □	fenatia holde stanj. □	pasiune holde stanj. □
Sambat'a infer.	371 500	154 1404	— —
Dragusiu . . .	— —	24 1246	— —
Vistea super.	— —	69 950	— —
Bessenbacu . .	34 228	58 1382	— —

la olalta 405 728 305 4982 — —

Pretiulu strigarei e 1500 (una mii cinci sute) floreni v. a.

II. grupa.

	aratura holde stanj. □	fenatia holde stanj. □	pasiune holde stanj. □
Ucea inferióra	214 114	145 1178	101 1000
Ucea superióra	— —	— —	1134 300
Corbu . . .	— —	— —	16 1264
Scoreiu . . .	34 675	107 1484	— —

la olalta 248 789 252 2662 1251 2564

Pretiulu strigarei e 1500 (una mii cinci sute) floreni v. a.

III. grupa.

	aratura holde stanj. □	fenatia holde stanj. □	pasiune holde stanj. □
Vaidafalva . .	102 393	37 7	291 175
Iassi . . .	82 600	51 254	— —
Hurezu . . .	— —	2 1131	— —
Margineni . .	— —	— —	40 —

la olalta 184 993 90 1392 331 175

Pretiulu strigarei e 800 (optu sute) flor. v. a.

Partea de posesiune dela Becleanu de 10 pogóna, 1124 stanjini □ pamentu de aratura si 12 pogóne, 994 stanjini □ fenatia.

Pretiulu strigarei e 60 (siese dieci) flor. v. a.

Mai incolo pe calea licitatiunii publice, precum si pe calea oferteloru inchise, facute in scrisu, se voru dá in arenda la celu ce va da mai multu, asemenea pe 6 ani, adica dela 1 Ianuariu 1871 pana la finea lui Decembre 1876, urmatóriele bunuri dominale:

A. In Sambat'a de diosu.

a) trei mori cu 11 róte.

b) dreptulu de carciumaritu.

B. In Vistea de susu.

Una móra cu dóue róte.

C. In Vistea de diosu.

Dreptulu de carciumaritu.

D. In Bessembacu.

Dreptulu de carciumaritu.

E. In Ucea de diosu.

a) trei mori cu 7 róte.

b) dreptulu de carciumaritu.

F. In Scoreiu.

a) un'a móra cu dóue róte.

b) dreptulu de carciumaritu.

G. In Nagy-Vajdafalva (Voivodeni).

a) dóue mori cu patru róte.

b) dreptulu de carciumaritu.

H. In Iassi.

a) un'a móra cu una róta.

b) dreptulu de carciumaritu.

I. In Becleanu.

Un'a móra eu trei róte.

K. In Sambat'a de diosu.

Dóue vami de tergu de tíera.

Pretiulu strigarei e 230 fl. v. a.

L. In Voivodeni (Nagy-Vajdafalva).

Vama de tergu.

Pretiulu strigarei e 260 fl. v. a.

La pertractarea pe calea oferteloru in privinti'a partiloru de dominie mai susu insierate, póte fiacare luá parte, cure e aptu dupa legile civile de a luá arende, care póte depune securisarea defipta si care -si documentéza in privinti'a acést'a bun'a conduita si putinti'a de avere cu atestatu, facutu de deregatori'a respectiva.

Se provóca dara toti doritorii de a arenda, cá se-si dè in laintru ofertele sale in scrisu, provédute cu timbru de 50 cr., pana la diu'a determinata, adica pana la 12 óre de amédi ale dilei de 22 Augustu, la oficiulu silbanalu (de padure) r. ung. din Fagarasiu.

In ofertele scrise trebuie se se numésca acuratu grup'a de posesia, pe care au de cugetu a o lua in arenda; sum'a ofertei de arenda trebuie se se scrie nu numai cu cifre, ci si cu litere regulatu; mai incolo langa ofertu trebuie se alature, cá vadium, 10% din sum'a ofertului anualu in bani gata, in obligatiuni de desarcinarea pamentului, séu in obligatiuni de statu de calea ferata maghiara, dupa cursulu bursei, computatu din diu'a aceea; si in fine trebuie se se pronuciè, cumca oferentele recunósce conditiunile de arendare si le primesce pe acele preste totu, care sub órele ordinare de oficiu se potu vedé in oficiulu cancelariei directiunii de bai r. ung. de aici si la oficiulu r. ung. silbanisticu din Fagarasiu.

La pertractarea licitatiunii publice a bunuriloru dominale sub conditiunile de mai susu are vóia fiacare a licita, care va dá comisariatulu licitatoriu inainte de pertractare 10% vadium din pretiulu strigarei.

Ofertele in scrisu putenduse inca dá in laintru la pertractarea cestiunatei arendari a bunuriloru dominale, se face observarea, ca la ofertulu provédutu cu timbru de 50 cr. trebuie se se adauga atestatul mai susu atinsu dela deregatori'a si vadium de 10% la pretiulu apromisu de arenda, ofertulu de sub sigilu inse inainte de inceputulu licitatiunii trebuie se se astérna comisariatulu respectivu.

In fine se observéza, ca partile mosiei se potu exarenda séu in grup'a intréga séu in deosebi bunurile diacatórie in comune singurite, asemenea si bunurile dominale séu la olalta séu dupa comune, asia dara ofertele inchise in scrisu se potu dá si deosebitu pentru partile de mosii numite mai diosu:

Numele comunei si alu partii mosiei	Pretiulu strigarei fl. v. a.
1. Diacatórie in Sambat'a de diosu	1515
2. Fenati'a din Dragusiu . . .	120
3. Loculu de cositu din Vistea de susu	—
4. Diacatóriele in Bessenbacu . . .	530
5. Cele aflatórie in Ucea de diosu si pasiunile de munte tienatórie de acele	1240
6. Pasiunea din Ucea superióra . . .	—
7. Pasinea din Corbu . . .	—

	fl. v. a.
8. Cele diacatórie in Scorei . . .	301
9. Proprietatile intregi din Voivodinei dimpreuna cu pasiunile cu numele Mosiu si Mosiuletiu . . .	420
10. Fenati'a din Hurezu . . .	10
11. Pasiunea de munte cu numele Nimaia in comun'a Margineni . . .	80

Pretiulu strigarei locuriloru diacatória sub Nr. 3, 6 si 7, precum si a bunuriloru dominale, se potu luá in cunoscentia la oficiu r. ung. silbanalu din Fagarasiu.

Clusiu in 15 Iuliu 1870.

Dela directiunea de bai r. ung.

Concursu.

La statiunea de alu doilea invetiatoriu in Tohanulu vechiu se deschide concursu pana la 30 Augustu 1870 st. n. pe langa urmatóriele emoluminte:

1. Cortelu liberu corespondiatoriu.
 2. Salariu anuale de 200 fl. v. a. in rate lunarie decursive.
 3. Pausialu de lemne in suma de 40 fl. v. a.
- Dela concurentii la acestu postu se recere se fia de confesiunea greco-catolica, absolutu pedagogu, si cu portare morala buna.

Documentele concurentiloru se voru asterne la Efori'a scolastica in Tohanulu vechiu per Branu (Törzburg).

Tohanulu vechiu in 25 Iuliu 1870.

1—3

Efori'a scolaria.

CURSURILE

la bursa in 2 Aug. 1870 sta asia:

	fl. v. a.	cr. v. a.
Galbini imperatesci . . .	6	09
Napoleoni . . .	10	63
Augsburg . . .	129	75
London . . .	129	50
Impromutulu nationalu . . .	60	90
Obligatiile metalice vechi de 5% . . .	52	60
Obligatiunile rurale ungare . . .	70	50
„ „ temesiane . . .	65	—
„ „ transilvane . . .	66	50
„ „ croato-slav. . .	—	—
Actionile bancei . . .	650	—
„ creditului . . .	212	75

INSTITUTU
de educatiune si instructiune pentru fete
in Brasiovu

condusu de

Dn'a Emili'a Humpel nascuta Maiorescu,

cu concursulu

domniloru **I. Fericeanu**, catechetu si profesorulu de limb'a maghiara la gimnasiulu romanu; **Dr. I. Mesiota**, conrectorulu gimnasiului romanu; **P. Dima**, profesorulu la gimnasiulu romanu; **L. Korodi**, profesorulu la gimnasiulu germanu; **I. Meschendörfer**, profesorulu la scól'a reala germana; **P. Dück**, profesorulu la scól'a primaria germana din Brasiovu etc.

Cursulu de instructiune cuprinde trei despartimente:

I.

1 clasa pregatitória ce se petrece in cursu de 1 anu séu 2 ani, dupa etatea, capacitatea, instructiunea anterióra a elevei. Aici se invétia: Scrierea si cetirea combinate (dupa metod'a cea nóua); socotéla si anume cele 4 operatiuni cu numerii 1—100 (dupa metod'a cea nóua); principie de musica, lucrulu de mana, cu permisiunea parintiloru gimnastica.

II.

4 clase, fiacare de cate 1 anu. Aici se invétia: Relegiunea, gramatica (urmatórieloru limbe: romana, germana, maghiara, francesca, dupa dorinti'a speciala: italiana si englesca), aritmetica, geografia, istori'a universalá, istori'a naturala, fisica, elemente de chemia; afara de aceste perfectiune in susu-mentionatele limbe, in musica, lucrulu de mana, cu permisiunea parintiloru gimnastica si inotatulu.

III.

Despartimentulu alu treilea este destinatu instructiunii mai inalte si cuprinde 2 clase, fiacare de cate 1 anu. Aici se propune: Istori'a universalá, cu privire speciala la istori'a culturei, istoria literaturii, elemente de psihologia si estetica, mitologia, elemente de pedagogia. Afara de aceste perfectiune in susu-mentionatele limbe, in musica, desemnu, lucru de mana.

Pentru elevele romane, limba esplicativa va fi in cea mai mare parte limb'a romana.

Invetiatórie de lucru suntu domnisiórele Areti Teclu si Charlot'a Gusbeth, cari voru instruí pe eleve in cele mai diverse lucruri de mana, cum d. e. totu felulu de impletituri, filet, cusatura si totudeodata croiala de albituri, confectionare regulata de haine, prin urmare desemnarea tipareloru, totu felulu de lucruri de luesu etc.

Limb'a francesca si limb'a germana suntu limbele de conversatiune. Pentru conversatiunea francesca s'a engagiatu de 1 Septembrie o francesca de nascere cu aptitudine pedagogica speciala.

Informatiuni mai pe largu si totuodata programe specificate se afla in localulu institutului: **Strat'a Vamei Nr. 5, dela St. Mihaiu: Tergulu Cailoru Nr. 30.**